

Isten igazságtalan törvényei

Istenem!

Évekig embereknek prédikáltam. Gyakran elfelejtetem, hogy van egy láthatatlan gyülekezet is a templomban: angyalok figyelik, hogyan magyarázzuk szavaidat.

Most, hogy egyedül veled és a te láthatatlan szolgálóiddal maradtam, elkezdhetek egy új prédikációsorozatot.

A templomban ügyeltem arra, nehogy megsértsem hallgatóim érzelmeit vagy előítéleteit. Veled, Uram, teljesen egyenes lehetek. Te nem vagy inkvizítor, nem fogsz eretnekséggel vádolni. Az emberek előtt dicsőítenem kellett téged. Itt most szabad nekem téged megkérdőjelezni és szemrehányást is tenni neked, mint Dávid és Jób meg mások tették.

El fogok mondani nyíltan mindent, ami a szívemen van.

Te mondtad: „Nem jó az embernek egyedül lenni.” (1Móz 2,18) És most idehoztál engem, ebbe a magánzárkába. Te Évát azért teremtetted, hogy Ádámmal legyen. És most elzártad előlem a feleségemet. Azt cselekedted velem, amire te magad mondtad, hogy nem jó. Hogyan fogod igazolni magad, amikor találkozunk?

Majd megkérdezel, miért tettem olyan dolgokat, amelyek te rossznak mondtál. De egy Úrnak kevésbé megbocsátható, hogy adott szavát megszegi, mint egy szolgának, ha nem teljesíti ura parancsát. A bíráló kölcsönös lesz. Most már értem Ézsaiás szavait: „Gyertek hát, törvénykezzünk, azt mondja az Úr!” (Ézs 1,18)

Jézus azt mondja, a mennyei Atya felhossa a napot mind a gonoszokra, mind a jókra (Mt 5,45). Kínzóink most a strandon vannak, és élvezik a napot. Én nem látam hónapok óta, mert itt vagyok egy cellában, kilenc méter mélyen a föld alatt. Jézusnak sok kérdése lesz majd hozzám az utolsó ítéletkor. Joggal. De én is meg fogom kérdezni, miért vonta meg tőlem az Atya a napot. Nagyon kíváncsi vagyok, hogy fog majd válaszolni.

Megtérésem óta izgatnak szavaid: „Ezért én is adtam nekik olyan rendelkezéseket, amelyek nem jók, és olyan törvényeket, amelyek által nem fognak élni.” (Ez 20,25) Lelkésztől sose hallottam még ezt a verset értelmezni. A bibliamagyarázatok szintén kerülnek. Most úgy érzem, kezdek e rejtély közelébe férkőzni.

Egy törvény sem lehet igazságos, még ha isteni is, mert azonos parancsolatokat ró a különböző adottságú, különböző helyzetű emberekre. És ez a Tízparancsolatról is elmondható.

„*Ne csinálj magadnak faragott képet*” – már ez is olyan törvény, amely vonatkozik a puritán protestánsra, de arra is, aki mély katolikus örökségben részesült. Ez a törvény nem igazságos, mert a két ember számára nem egyformán könnyű azt teljesíteni. Egyszer egy katolikkussal beszélgettem erről a második törvényről, és ő őszintén azt

felelte: „Miért vagytok ti, protestánsok, olyan vakok? A törvény azt mondja: »Ne csinálj *magadnak* faragott képet.« Ez nem jelenti, hogy akár Michelangelo, akár más művész ne készíthetne szobrot, képet a te számodra! A tiltás csak arra vonatkozik, hogy önnön fantáziádra támaszkodva, saját magad számára ne készíts szentképet. De az egyháznak nincs megtiltva, hogy ilyen eszközökkel nyújtson ihletet a keresztyéneknek.»

Döbbsen hallgattam katolikus barátomat, aki úgy tűnt, nem egészen érti, mi zavar engem. Így folytatta: „Amikor Isten testet öltött Jézus Krisztusban, minden emberi tulajdonságot magára vett, beleértve azt is, hogy egy művészi alkotás tárgya legyen.” Erre még sohasem gondoltam.

„*Tiszteld atyádat és anyádat*” – ez azokhoz szól, akiknek szülei szent és jó emberek. De én ismerek olyanokat, akik hevesen tiltakoznak ez ellen a parancsolat ellen. Arra hivatkoznának, hogy az apjuk részeges volt, és igazságtalanul verte őket, vagy hogy az édesanyjuk elhagyta őket. Gyülekezetemben volt egy lány, akit a tulajdon apja megerőszakolt. A te törvényed nem igazságos: azt parancsolja nekünk, hogy tiszteljünk minden apát, minden anyát, még azokat is, akiktől bűnös hajlamokat örököltünk. Nekem tisztelnem kell az egyházi feletteseimet. Sokan közülük a mártíromságot választották. De mások a kommunisták bérencei lettek. És nekem mindegyiküket tisztelnem kell. Hogy lehet ennyire igazságtalan a te törvényed?

„*Ne ölj*” – ez vonatkozhat egy svédre vagy egy svájcira, mert nemzetük évszázadok óta nem háborúzott. Ne-

künk, romániaiaknak is ugyanez a parancs, pedig országunkat sokszor háborgatták idegenek, s meg kellett védenünk magunkat.

„*Ne lopj*” – szól a milliomosnak, akinek több van, mint amennyire valaha is szüksége lesz, és semmi értelme, hogy lopjon. Rettentően éhes vagyok, és lopnék is kenyeret, csak találnék. De eközben megszegném egyik – igazságtalan – törvényedet.

„*Ne paráználkodj*” – szól annak a férfinak, akinek van egy szerető és gyönyörű felesége, aki jó szexpartner. De a törvény arra is vonatkozik, akinek elviselhetetlen házastársa van, vagy nincs is egyáltalán. Emlékszem, mennyire szenvedett közösségünk egyik tagja amiatt, hogy felesége évek óta beteg volt, és nem tudta kielégíteni. Egyik igazságtalan törvény a másik után.

„*Ne tanúskodj hamisan felebarátod ellen*” – vonatkozik ez arra az emberre, akinek nem érdeke, hogy hazudjon, vagy nem is nagyon képes rá, mert szegényes a fantáziája, de szól nekem is, amikor kommunista vallatóimnak kell válaszolnom. Ha elmondom nekik az igazat, keresztényi kötelességemnek eleget teszek ugyan, de sokan jutnak börtönbe miatta.

Ráháb, miután a két izraelita kém elrejtette, hazudott, amikor azt mondta, nem tudja, honnan jöttek és merre mentek. Rosszul cselekedett?

Emlékszem, Spurgeon prédikált erről, és azt mondta, megpróbálta néhányszor Ráháb helyébe képzelni magát. Tegyük fel, Spurgeon is rejtegetett üldözötteket, és a hatóság emberei őt is megkérdezték, nincsenek-e a házában. Spurgeon köztudottan szigorú ellensége volt a ha-

zugságnak. Így aztán nagyon is érdekelt, hogy mi az álláspontja erről, hiszen mi is kénytelenek voltunk hazudni a náciknak annak idején. „Megpróbáltam elgondolni, hogy mit kellene mondanom, és még mindig nem vagyok képes eldönteni... nekem több fény adatott, mint Ráhábnak, és természetesen több idő, hogy átgondoljam az esetet, mégsem látom az utat. Nem vagyok biztos benne, hogy Ráháb hazugsága nem volt-e sokkal becsületesebb és őszintébb, mint egy eszes ember köntörfalazása.”

Gyakran hivatkoztam Spurgeonnek ezekre a szavaira azokkal szemben, akik elítélendőnek tartották, hogy egy ember az elnyomó hatóságoknak hazudjon. Spurgeon ebben a kérdésben nem képvisel határozott álláspontot – én igen: hazudni fogok vallatóimnak, sőt azt kell mondanom, hogy boldogan fogom ezt tenni. „Ne nyugtalanodjék a szívetek” (Jn 14,1) – szól a betegesen aggodalmaskodókhoz és a flegmákhoz egyaránt, holott ez utóbbiak olyanok születtek, hogy semmiért nem idegeskednek. És szól a magabiztos amerikaiak, aki nem tudja, milyen kiszolgáltatottnak lenni, de szól fogolytársamnak egyaránt, aki morzejelekkel épp az imént kopogtatta át, hogy halálra ítélték.

A törvény menthetetlenül igazságtalan, Uram, te sem voltál mentes az igazságtalanságtól, amikor törvényeidet megalkottad.

A te igazságtalanságod nem csak az, hogy magamra hagytál egy sötét lyukban. A helyzet ennél súlyosabb. Akkor voltál igazságtalan, amikor az embert a te törvényeid alá helyezted.

Szakadatlan szolgálat

Drága Testvéreim!

Pál apostol írtatott levelet a fogságban. Adtak neki tintát és pergament. Jánosnak, Patmosz-szigeti száműzetésében, hasonlóképpen. Nekünk sem papírunk, sem tintánk. Egyvalamit mégsem tilthatnak meg kínzóink: hogy a Lélek szavával írjunk távol levő emberek szívébe.

Elmondom, hogyan lehetséges ez. A keresztyének nagy része a lelkiekről szólva megreked a találgatások szintjén. Pedig a Léleknek is vannak törvényei, éppúgy, mint az anyagi világnak. A Lélek világában is ugyanúgy el lehet igazodni, ahogy az anyagiban. A hajdani „látók” nemcsak azzal voltak tisztában, hogy egy angyallal találkoztak, hanem azzal is, hogy az melyik légióhoz tartozott, és hogy hívták – Mihálynak, Gábrrielnek vagy másnak.

Ha ismered a Lélek törvényeit, alkalmazhatsz bizonyos technikákat, csakúgy, mint az anyagi világban is, ha ismered annak természeti törvényeit.

A Lélek közlésmódjának alapelvei a következők:

1. Csak egy bizonyos órában összpontosíts, és gondoldj arra az emberre, akinek isteni üzenetet kívánsz köz-

vetíteni. Ne is hozd őt szóba addig. Meg kell feledkezned róla. Az összpontosítás perceiben minden érdeklődés és iránta való szereteted – amely egyébként szét-szóródott volna – rendelkezésedre áll majd. Én, mielőtt a közlésre összpontosítanék, vicceket mesélek magamnak, sakkozom önmagammal és mindenféle dallamokat dudorászom.

2. Az üzenet megvilágosodását meditációnak kell megelőznie. Az üzenetet előbb ki kell gondolnod, majd újból átgondolnod, hogy a legsűrítettebb formában tartalmazza mindazt, amit lényegesnek tartasz. Nem szabad megfeledkezned arról, hogy az isteni üzenetnek gyönyörködtetnie kell a szíveket. Az üzenet sokat veszít értékéből, ha a címzettek nem tudják átélni testvérük lelkiállapotát, ha nem tudnak lélekben egyek lenni veled, s magukévá tenni szenvedéseit, kételyeit, győzelmeit.

3. A meditációtól el kell jutnom a szemlélődésig. Látnom kell titeket, ahogyan nap mint nap láttalak a templomban. Fel kell ismerni minden arcot. Annyira élővé kell lennetek számomra, mintha éppenséggel a fényképeiteket látnám. Sőt még ennél is jobban: látnom kell, ahogy megnevettet vagy megríkat az, amit mondok. A meditációhoz izzó szeretet kell, a szemlélődéshez a képzelőerő fejlesztésére van szükség. Mindannyian fel tudjuk idézni szeretteink vonásait merengéseink során. Gyakoroljátok ezt a fortélyt, és képesek lesztek a Lélek által üzenni.

4. Most ténylegesen írd üzeneted azoknak a szívébe, akik lélekben előtted vannak. Eleinte jobb, ha ujjaiddal is úgy teszel, mintha valóban írnád a szavakat.

5. Sose engedd, hogy hallgatód képzeletbeli képe eltűnjön, még mielőtt láthatnád arcukon, hogy megértették az üzenetet. Lehet az egy bólintás, egy mosoly vagy egy fejrázás. De mindenképpen szükséges valamilyen visszajelzés.

A földalatti egyház valamennyi foglya – lelkipásztorok és hívek egyaránt – meg kellene hogy tanulja ezt az elfelejtett művészetet, aminthogy a megszokott, szemtől szembeni kommunikáció egyre valószínűtlenebb.

És végül: amikor imádkozunk, hasonlóképpen a Lélek szavával írunk – Isten szívébe. A valódi imádság technikája hasonló ahhoz, amit leírtam: az arc, amelyet az imádkozó ember maga előtt lát, a Jézus Krisztus arca.

De valójában nem is erről akartam beszélni. Más az, amit most meg szeretnék osztani veletek.

Megfigyeltem, hogy Jézus és az angyalok, amint itt, a cellámban született prédikációimra figyelnek, kiváltképpen azokat a történeteket kedvelik, amelyek őket példázzák. Fiam, Mihai is gyakran kérte: „Mondd el újra azt a történetet!” – az az érzésem, ők is ugyanúgy azt szeretnék, ha újra és újra elmondanám a róluk szóló történeteimet.

Most akkor elmondok egyet. Egy fiatal király, aki békétlen természetű volt, minduntalan zaklatta a szomszédos ország bölcs, öreg királyát. Az öreg hasztalan folyamodott hozzá baráti szóért: a fiatal király háborút indított ellene. A bölcs öreg – saját fiatalkori esztelenségeire emlékezve – tudta, hogy van egy életkor, amelytől az ember nem várhat bölcsességet, parancsot adott hát katonáinak, hogy fogják el élve és vezessék elébe fiatal ellenfelét.

A patkányos cella tanulsága

Drága Testvéreim!

Egy ideje megszakadt köztünk a beszélgetés.

Isten a régi időkben angyalt küldött, aki befogta az oroszlánok száját, így azok nem bántották Dánielt. Biztos vagyok benne, hogy velem is így cselekedett. Elküldte angyalait. De az angyalok kiszámíthatatlan lények. Ha útjukon találkoznak egy virággal, melynek szirmait lehúzzák a súlyos esőcseppek, megállnak, hogy felegyenesítsék. Megállnak, hogy felszárítsák egy síró ember könnyeit, vagy esetleg azért, hogy egy málhás számárnak könnyítsenek a terhén. Ha pedig gyermekkel találkoznak, megcirógatják és eljátszadoznak vele. Az én angyalom sem érkezett meg időben. A patkányok száját nem fogta be. Miattuk nem tudtam gondolataimat összeszedni.

Szerencsémre mindössze negyvennyolc órát maradtam közöttük. Azután visszavittek a lenti cellámba. A lépcsőkön lefelé menet lépésről lépésre közelebb éreztem magam a mennyhez. Különben is már régóta sejtem, hogy a menny inkább alattunk van, mint felettünk.

Egy alkalommal az a látomásom volt, hogy a menny felé vezetnek. Addig azt hittem, a menny fölöttünk van.

Vezetőm, egy szépséges angyal, megmagyarázta, hogy amíg fölöttünk volt a menny, nagyon kevesen jutottak el oda, s a mennyei csúcsok hidegét is nehéz volt elviselni. Ezért a menny alászállott Jézus Krisztus személyében, míg nem a mélységek legmélyebbikéig ereszkedett. Minthogy a menny mélyebben van, mint amilyen mélyre ember bukni képes, így nemcsak a fenséges elragadtatás emelhet a mennybe valakit, hanem a fertelmes bűn is. A vámszedő, aki így imádkozott a templomban: „Isten, légy irgalmas nekem, bűnösnek”, „megigazulva ment haza” (Lk 18,13–14). Sehol sincs megírva, hogy felhagyott volna a vámszedéssel. Nem is adott hangot efféle vágnak. De minthogy őszintén imádkozott, a menny alászállt hozzá, sőt még azokhoz a vámszedőkhöz is, akik nála könyörtelenebbül fosztogatták a népet. Így még aznap a mennyben lehetett, bár továbbra is vámszedő maradt, egy darabig legalábbis.

Már egészen magától értetődőnek tartom, hogy a patkányos cellának odafönt kell lennie, és derűs, kedves cellámnak pedig idelent. Az én csendes cellám ugyanis, ahova most alászálltam, egy magasabb menny. De a patkányos cella sincs a mennyen kívül. Istenben élünk és mozgunk – olvassuk a Bibliában (ApCsel 17,28). Ha Istenben mozgunk, akkor még azok a keresztyének sem kerülhetnek kívül a mennyen, távol Istentől, akiket kínozni visznek, vagy éppen a kínzókamrából hoznak ki.

Hogyan változhat egy patkányos cella mennyé? Ez az, amiről most beszélni szeretnék.

Jézus így kiált a kereszten: „Én Istenem, én Istenem! Miért hagytál el engem?” (Mk 15,34) Figyeld meg az ige-

időt. Nem azt mondja, miért hagysz el engem. Múlt időt használ. Az esemény nem a megszólalás pillanatában történik, hanem már azt megelőzően befejeződött. Holott a magárahagyottság pillanata, a bűnné válásé, még tart. Ennek helye nem más, mint a Golgota, a kereszt.

Igen, én sem jelenként éltem meg a patkányokkal töltött napokat, hanem mint múltat, amelyre visszatekin tettem. Nemcsak azt hiszem, hogy mi, keresztyének a mennyekben ülünk, ugyanis az én hitem – vagy ha jobban tetszik, a képzeletem, az örületem – megannyi varázslatos mennyei helyet tárt fel előttem. Én egyet kiválasztottam, és óvatosan helyet foglaltam. Egy „zöldelő nyoszolya” volt ez, és mellettem ott ült az én „szép és gyönyörűséges szerelmesem” (Énekek 1,16). Ez a derűs, mennyei hely volt az én jelenem a patkányos szobában, és az is marad egy teljes örökkévalóságon át. A patkányok csak a múltamban kaphatnak helyet. Úgy szemlélttem harapásaikat, mint egy múltbeli szenvedést, amely valódi lényemnek csak annyira sajtott, mint édesanyám harmincöt évvel ezelőtti verése. Már túl voltam rajta.

Ezért használt Jézus múlt időt, miközben a kereszten a legkeservesebb szenvedésen ment keresztül. Azt mondta, hogy azelőtt hagyta el őt az Atya, nem a jelen pillanatában.

Minden ember építhet jövőt magának, még ha csupán fellegvárat is. Ez a képzeletünkben megépített fellegvár igenis vár a javából: gyakran sokkal boldogabbak vagyunk benne, mint egy valódi vártulajdonos.

Így építhetem meg magamnak azt a képzeletbeli múltat (feltéve, ha nem pusztá légvárnak tekintem azt, ha-